

Thầy Nguyễn Xuân Lương - một người thầy đáng kính

(*TuanVietNam*) - Nhà u học sinh viên khoa Ngôn ngữ học, trường ĐH Khoa học Xã hội & Nhân văn Hà Nội bị mất câu chuyện cảm động về thầy Nguyễn Xuân Lương - người có gần 80 tuổi đi về hơn 50 năm đường trên bậc giảng.

Chuyện đường dài chờ xe buýt

5h chiều, đường Nguyễn Trãi người đông như mìn còi. Vào giờ tan tầm, người và xe chen nhau càng khi giao thông thêm lộn xộn. Xe buýt trên tuyến này dù có bùng nổ đôi cũng không thể đáp ứng nhu cầu.

Nhà giáo Nguyễn Xuân Lương

Tôi bắt xe buýt đi đến công trường ĐH Khoa học Xã hội & Nhân văn, người ta vẫn thường bắt gặp hình ảnh ông cúi tóc bước phố, dáng đi tập n ngày ngày chen chân lên xe buýt đông nghẹt người. Đó chính là nhà giáo Nguyễn Xuân Lương.

7h tôi thầy về nhà lên đường xe. Cô sinh viên vẫn lòng lo lắng sau không biết có thể giúp gì. Mỗi khi xe tôi mất thầy theo dõi, cẩn thận qua hai mắt kính dày cộp.

Nhà u lúc chuồn bước lên xe, thầy mãi chột n ra không phải xe về nhà. Có lúc nhìn

đúng xe số 60 thì cửa xe đã đóng, xe nhô khói, rú m rú i bình m t.

Bốp c chân chồm chồm cửa thầy không theo kịp tốc độ cửa cánh lái xe. Nhiêu sinh viên nam chồm hùng húc nhiu khi vịn l. Vỹ mà... thầy đã gõ tám m i.

Đáng thầy khộp khộp nh v a bốp c v a gõ i v i theo khàn khàn “cho tôi lên v i”. Cũng r t nhanh, gõ ng thầy i chìm d n trong âm thanh h n t p, n ào cửa gõ tan t m trên đ ng Nguyễn Trãi.

Không lên đ c xe, thầy đ a bốp c chồm chồm quay v b n ch xe buýt. Trong bu i chi u mu n, thầy cũng không nh đ c đã đ l bao nhiêu chuy n xe nh th. Hôm nay cũng gõ ng nh bao ngày thầy ch xe buýt.

Trên forumgonguhoc.org, nhiu sinh viên c “nh ng ch c xe buýt có m t đ nhìn thầy y thầy thì nh t đ nh ph i đ ng l i ch thầy lên”

. M t sinh viên có nick Minhminh đã tâm s

“ c gì thầy không bao gõ ph i ch xe quá m i phút”.

Đó là tình c m yêu quý, kính trọng mà nh ng cô c u sinh viên dành cho ng i thầy đáng kính cửa mình. Đo n đ ng kho ng 2km t tr ng v nhà đ i v i thầy sao dài th. Sau h n hai ti ng, khi b n xe b t đ u v ng khách thầy m i chen chân lên đ c tuy n xe v nhà.

V nh v cu c đ i thầy, nh ng th h đi sau m i có câu th r ng: *Ph ph tóc b c trên đ u*
Mà sao v n c dãi đ u n ng m a

H t đi s m l i v tr a

M t mình... l i đón đ a chính mình

Hàm ch ng có, đ o v n vinh

Đã là sen ch ng s tanh mùi bùn...

Hình nh m t ng i thầy t n t y v i mái đ u tr ng, tay c m c p đen, bốp c đi t p nh trong ánh chi u tà s mãi là nh ng gì nh ng th h sinh viên ghi nh m i khi nh c v nhà giáo Nguyễn Xuân Lương.

C đ i ph ng s

Thầy sinh ra trong m t gia đình gia giáo, n n p C m Khê (Hà Tĩnh). Dòng dõi là m t gia t c có uy tín trong làng, là m t g ng sáng v l i s ng hòa thu n kính trên nh ng đ i, đ c vua B o Đ i t ng m t b c “t đ i đ ng đ ng” đ n nay nhiu ng i còn bi t. C Phan B i Châu còn t ng gia đình nhà giáo Nguyễn Xuân Lương m t câu đ i n i ti ng.

“T đ i đ ng đ ng, hoan h chúng sinh nă h u k H ng s n đ v ng khí, ngũ châu tâm v n Á nh Âu”

Thầy Lương nói về những đóng góp trên bục giảng khi đã "tuổi xưa nay hiếm"

Khi tốt nghiệp trung học gia đình, thầy bắt đầu dạy học từ năm 1948 và sau khi tốt nghiệp Đại học Tổng hợp Hà Nội, thầy được cử làm giảng viên trường Đại học Sư phạm. Ông nói rằng ít ỏi khi nhìn cuộc sống gặp rất nhiều khó khăn nhưng thầy vẫn yêu nghề, yêu trường. Các khóa học gần đây vẫn truy cập nhau câu chuyện cảm động về thầy.

Cách đây 5 năm, cái tuổi "xưa nay hiếm" thầy vẫn làm bạn với nhiều sinh viên đi thực tập ở Lào Cai không may thầy gặp tai nạn. Đôi chân cưa thầy cũng vì thế mà kém linh hoạt hơn trước. Đã có lúc thầy nghĩ không qua khỏi nhưng bằng tình thương của trò, thầy đã vượt lên đời ngày ngày tiếp tục.

Câu chuyện về những năm tháng công tác của thầy cũng khiến nhiều người nghe xong phải ngỡ ngàng xúc động. Đang giảng dạy ở bộ môn, thầy được rút lên làm công tác Đảng. Thầy kể, trước đây thầy từng làm quy định Bí thư Đảng ủy, có lúc làm Trưởng phòng tổ chức cán bộ của Đại học Tổng hợp Hà Nội. Trong những năm làm công tác quản lý, thầy có công thúc đẩy hợp tác với nhiều trường đại học trên thế giới và các trường hợp ba miền đất nước.

PGS.TS Nguyễn Hữu Đức (khoa Ngôn ngữ học - ĐHKHXH&NV) từng nhận xét: "Thầy Lương là một người thầy đáng kính, thầy tiêu biểu cho một lớp người dành cả đời cống hiến, phấn đấu vì Tổ quốc".

Khi công tác trên yêu cầu, thầy sẵn sàng gác mọi công việc để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Thầy sẵn sàng bỏ qua những công việc đi học tập ở nước ngoài để chuyên tâm cho công tác quản lý ở Đại học Tổng hợp theo đúng nghĩa.

Khi về già thầy vẫn luôn cố gắng cống hiến hết những gì có thể mà không màng nhay đòi hỏi quy định nào cho mình. Có lẽ trong các thầy học ở khoa Ngữ văn chỉ có thầy là người duy nhất cho tới khi về hưu không có bất kỳ một danh hiệu nào: không huân chương, huy chương, không học hàm, học vị, không Nhà giáo Nhân dân, Nhà giáo Ưu tú.

Thầy vẫn còn là cố nhân theo đúng nghĩa trong khi bạn bè, các thế hệ học trò đều đã có hàm này chức kia, đều có những danh hiệu cho riêng mình.

Thầy hay kể chuyện về “cụ Thuyết” (GS.TS Nguyễn Minh Thuyết – Phó chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh thiếu niên, nhi đồng, Đại biểu Quốc hội) trước kia chính là người thầy làm chủ nhiệm. GS.TS Nguyễn Minh Thuyết cũng chính là cụ người bạn trẻ mà thầy rất ấn tượng qua bao năm làm công tác giảng dạy.

Tôi ngạc nhiên vì thầy đã từng giảng các chức vụ quan trọng bậc nhất của trường đại học lớn nhất Việt Nam nhưng chưa một lần thầy từng nói một chút cho riêng mình.

Tiếp chuyện về thầy, tôi cảm nhận được sự hòa trong con người ông. Bởi vậy, suốt bấy nhiêu năm, dù không có danh hiệu cho riêng mình thầy vẫn vui lòng, không một lời đòi hỏi. Sống giản dị, chân chất là điều luôn được bạn bè thầy và thầy luôn luôn gìn giữ.

Trong cuốn “Văn khoa chân dung ký”, PGS.TS Nguyễn Hữu Đức đã từng tâm sự “*Thầy ông, mà tôi chỉ nghĩ có quyên nên chỉ nghĩ có cách nào giúp ông được*”.

Niềm vui của thầy già

Nhiều người yêu quý thầy cũng cảm lòng khi biết thầy được phong tặng danh hiệu nhà giáo ưu tú trong dịp kỷ niệm 20/11 vừa qua (2008). Phần thưởng tuy nhỏ bé thôi nhưng là sự ghi nhận công lao tận tụy suốt đời của thầy.

Nhưng chức danh niềm vui lớn nhất của thầy là được thầy các con, các cháu gọi mỗi ngày một thêm khôn lớn, trưởng thành. Đó có lẽ cũng là phần thưởng lớn nhất của đời này đã dành tặng thầy.

Vào các dịp Tết, thầy lại nhận được rất nhiều thiệp chúc mừng của học trò từ các nước ngoài. Họ đều là những người bạn ngoài nước thầy, được thầy truy cập tình yêu Tiếng Việt và văn hóa Việt. Thầy kể có cụ học trò Nhật Bản vì quý mến thầy đã có lần sang thăm Việt Nam cùng thầy đón Tết.

Nghe kể về cuộc đời thầy, nhiều sinh viên đã khóc. Chuyện về thầy được truy cập đi trong trường và ra cả ngoài trường. Đến bây giờ, sinh viên của thầy, không ai bỏ ai tình nguyện đưa thầy về quê thăm cha mẹ khi thầy có gì trên lớp.

Thầy tôi đã không còn phải xe buýt.

Phạm Thành

(*) Bài trên Vietnamnet, ngonnguhoc.org đăng lại, có thay đổi tiêu đề.